

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :	Proprietar și redactor responsabil :	Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.
pe un an . . . . . 8 coroane	OCTAVIAN BORDAN.	Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.
„ 1/2 „ . . . . . 4 „		Numărul telefonului : 44.
„ 1/4 „ . . . . . 2 „		Manuscripte nu să înapoiază.
Prețul unui număr . . . 20 fil.		

Și-au perdut cumpătul.

Sunt 3 luni dela alegerea de episcop. Sinodul eparchial ne-a fericit biserica cu persoana vicarului episcopesc I. P. S. F. Musta. Alesul se află de 40 de ani în serviciul bisericii și Dzeu l-a învrednicit să ajungă la etatea de 70 de ani și la plete albe. Nu știm întru cât îngrijirea pentru soarta bisericii și activitatea desvoltată pe terenul bisericesc, școlar — au contribuit la înălbirea părului. Poate că e numai efectul timpului trecut peste umerii nou alesului episcop.

Am tăcut. N'am cântit, deși alegerea nu putea fi pe placul acelor bărbați, cari poartă cărma la locul cuvenit și simt durere pentru relele ivite în sînul bisericii. Știam afacerea diecezei noastre ajunsă pe mânilor celui mai nobil om și bun creștin. Dl ministru de culte, contele Apponyi, om crescut prin biserică, își pusese de gând să curețe *gunoiul* din biserică ort. române, să curețe constituția bisericească de iarba rea, ce căutau să o înădușe. Cunoaștem energia și iubirea de dreptate a ministrului de culte și suntem siguri, că va și face ordine în biserică.

Nou alesul episcop însă n'a învățat nimic din cele petrecute în sînul bisericii noastre. Și nu numai, că n'a învățat, ci din zi în zi ne dă tot mai multă dovadă, că nici D-Sa nu este aderent al constituției bisericești și că și D-Sa privește statutul organic și regulamentele bisericești de mantaua, după cari se pot ascunde toate faptele urite.

Faptele să vorbească. Dl ministru de culte a dat mult discutata ordinațiune de curățire. Toți credincioșii diecezei noastre au răsuflat mai ușor, văzând, că jugul greu, ce apăsa până aci biserica, se va nimici prin depăr-

tarea dela biserică, a unor indivizi, cari prin faptele lor s'au făcut nevrednici de a mai sta la conducerea bisericii. Numai dl arhimandrit Musta, nou alesul episcop, a rămas nesimțitor și rece. N'a avut D-Sa în lunga sa activitate nici când inimă pentru legile bisericești și trecutul ne dovedește, că respectarea dispozițiilor legale nu i-a fost însușirea de frunte.

În trecut dl arhimandrit a dat pe înțeleptul. Când în sînul diecezei, se întâmplă vre-o faptă nedreaptă, contra legii, D-Sa își spăla mânilor și toată răspunderea cădea în sarcina regretatului și sedusului episcop Popea. Lumea prea bine știa izvorul relelor, dar toți tăceau, pentru că în toate corporațiunile noastre bisericești se dase lozinca: „*Să nu supărăm pe bătrânul episcop*“. Așa suntem noi. La alegere alegem pe cel mai bătrân, pentru că ar fi mai harnic, mai înțelept, mai destoinic în conducere, plin de experiențe din trecut și dacă bătrânul ales nu știe sau nu vrea să țină cărja după porunca lui Dumnezeu și legile bisericești, atunci nu grăim, ca *să nu supărăm pe bătrânul episcop*. Răul zace în împrejurarea, că în biserică noastră după bătrânul neputincios de azi vine bătrânul de mâne, nu putem grăi, nu putem esercia critica cuvenită, ca *să nu supărăm pe cei bătrâni*.

Sunt abia 3 luni dela alegere. Alesul episcop nici n'a ajuns la cărja episcopască și deja ne-a dat dovadă, că *este bătrân*.

Să luăm cazul dlui Dr. Badescu. Toți cei aflați vinovați prin ordinațiunea ministerială au tras consecvențele faptelor lor. S'au dus de bunăvoie, ca să nu fie îndepărtați pe calea legii. Relele însă nici în modul acesta n'au fost pe deplin îndreptate, pentru că instituțiile noastre au suferit și pedeci materiale și suntem în poziția a vesti

publicului cetitor, că la propunerea mult înțeleptului fisc consistorial Dr. S. Petrovici a pus la cale absolvarea celui păcătos.

S'au constatat *pedeci materiale*, prin urmare trebuie să fie și *organe responsabile*. Așa credem noi, că ar dicta mintea sănătoasă și legea bisericească.

Cu cazul Dr. Badescu, nou alesul episcop bătrân, s'a făcut de răsul lumii. În fața unei arătări pozitive, D-Sa, ca apărătorul legilor bisericești n'a purces după lege, ci a plecat pe căi laterale. În loc să înceapă conform regulamentului disciplinar cercetarea și să dea loc dovedirii, *nou alesul episcop* a chemat la *sobor* pe prietenii și binevoitorii lui Dr. Badescu. S'a identificat cu el, au declarat de prescrise faptele imputate unui *dignitar bisericesc* și n'au început cercetarea disciplinară.

Consistorul metropolitan a fost de altă părere. S'a pus pe baza legit. A ordinar, ca senatul bisericesc, ca for competent să înceapă cercetarea disciplinară.

Ne aducem aminte de supărarea *Ciracului* dela Lugoj pentru acest decis. S'au supărat foc, că consistorul metropolitan s'a ținut de lege, dar ce să-i faci, dacă *Ciracul* va fi de părerea, că legea e numai pentru proști.

Acum au plecat pe altă cale. Dr. Badescu s'a repezit la Budapesta. Prin intervenirea unui deputat Kossuthist, prieten de școală, a bătut la uși, ca spună, că el *e bun patriot*. Ne bucurăm de pasul dlui dr. Badescu. E bine, că cel puțin în ceasul din urmă dă dovezi, că este *bun patriot* și nu voeste să treacă de protectorul celor eșiți din fire în cele politice. Aici însă nu este vorba de ținuta *politică* a dlui dr. Badescu, ci de purtarea morală a unui *dignitar*, bisericesc, care ar fi

chemat să disciplineze preoția. Dovedească D-Sa, că cele afirmate despre purtarea sa morală nu corăspund adevărului și noi depunem armele. Până ce însă stă sub acuzele grave, ce s'au ridicat contra sa din punct de vedere moral, după părerea noastră, nu mai are loc la conducerea bisericii și dacă *nou alesul episcop* ar fi condus de considerațiuni mai înainte morale în conducerea bisericii, de mult ar fi luat dispozițiile de lipsă ca dr. Badescu, până la finalizarea procedurii, să nu mai incurgă cu sfatul său la conducerea bisericii. Strâns în curele, dr. Badescu caută să dovedească, că și în cele morale e neeceptionabil. D-Sa aleargă la toți *judecătorii*, câți au fost prin Caransebeș și cere dela ei atestate de bună conduită și cu fasiunile unor oameni, cari *nu pot* avea cunoștință despre faptele imputate, voește să dovedească, că e nevinovat. Și nou alesul, *bătrânul episcop* e atât de naiv, că a ordonat ascultarea unor judecători, cari au fost înainte cu 15—20 de ani prin Caransebeș și cari au cunoscut poate pe dr. Badescu numai după auzite. Procedura aceasta necunoscută până acum în legislațiunea bisericească ne reamintește istoria țiganului din poveste. Furase adevărat bietul țigan. În fața judecătorului nega din toate puterile. Ai furat, mă țigane, căci sunt 2 oameni, cari te-au văzut furând. Vor fi 2 oameni, dle judecător, — replică țiganul, *dar eu aduc 200 de oameni, cari nu m'au văzut furând*. Istoria țiganului se potrivește cu purcederea inițiată de nou alesul episcop. D-Sa nu ordonează ascultarea martorilor aduși de acuzator, cari au fost de față la cele petrecute, ci ascultă martori, cari *nu știu* nimic.

Nou alesul episcop nu e lipsit de energie, pentru că *pălmuirea* în public a unui elev de teologie nu dovedește energie în *conducerea* bisericii, ci îi lipsește simțul de dreptate și *respectul* față de legile noastre bisericești și între astfel de împrejurări nu este capabil de a purta responsabilitatea împreună cu cârja episcopescă.

Să sperăm, că suntem aproape de momentul, când nodul gordian va fi desfăcut în mod înțelept, și prin înțelepciunea dlui ministru de culte biserica ortodoxă română va fi ferită de relele, ce le-ar putea cauza *un episcop bătrân și neputincios*.

Jos cu masca.

Părintele ras, așa zisă mintea arândașilor naționaliști, de un timp încoace în lipsa unei îndeletniciri mai bune, „*comite*“ articoli de fond, pe cari îi plasează pe lângă corectura dlui Birăuț în coloanele muribunde foi „*Lupta*“.

În numerii ultimi ai acestei foi cetim în un articol prim, întins cale de doi kilometri și publicat sub un titlu iarăș lung, de bună samă ca să ajungă: „*Pro memoria cătră frații mei români în chestia solidarității tuturor fiilor națiunii*“, în care papa neîncoronat, dar desmustet al românilor, predică neamului nici mai mult, nici mai puțin, decât că avem lipsă de o „concentrare a tuturor forțelor în lupta națională“ și anume pentru a „putea realiza programul partidului național“, adevărat a aceluia „stabilit de conferința națională, ținută în Sibiu la 10 Ian. anul 1905“.

„Toți ceice rischează (?) păreri politice disponente . . . sunt datori să răspundă“ — zice părintele Lucaciu. Ei bine, iacă un răspuns.

Suntem de acord, că și politica își are firul său istoric. Urmărind acest fir dela început, putem să spunem, că cinstitul părinte voește să ne sălășluiește în o casă, care, ce e drept, nu e pusă pe ghiață, ci numai pe năsip. Dacă vreți probe, vom da.

Înainte de terminul amintit de părintele Lucaciu, adevărat înainte de 10 Ianuarie 1905, cel puțin pe hârtie, o covârșitoare parte a cărturarilor noștri *oficios*, eră în pasivitate, un fapt, ce nu prea convenia unor domnișori universitari, cari nevoind a rămâne înapoia colegilor lor unguri, voiau cu orice preț să joace un rol public în viața politică românească. În șirul acestora găsim și pe dl Vlad, circumspectul deputat al Orăștiei, care își face intrarea în viața românească prin un *denunț*, prin care dă în judecată nici mai mult, nici mai puțin, decât pe Veneratul dn Pușcariu, un mare filantrop, pe cuvântul, că a chivernisit rău banii societății „*Petru Maior*“. D-sa avea un fel de rival în persoana dlui Vasu, azi avocat în Făgăraș. Emulațiunea lor a ajuns *rămaș*. În o bună dimineață se prind: că „vor fi deputați în camera ungurească unul înaintea celuilalt“. Cel dintâi, care să pune pe lucru și încă cu stăruință, e dl Vlad, care înființează la Orăștie o foaie săptămânală politică: „*Libertatea*“. Articolul-program tipărit îl trimite fărtaților săi și prin el făgăduiește a lupta pentru programul național din 1881, și aceasta, fiindcă eră membru al comitetului național, care mai fungă în secret. Sprijinit pe foaie și primind un salut și ajutor prietenesc dela dl Goldiș în coloanele „*Tribunei*“, Vlad încurând nesocotește comitetul național și programul din 1881, căci își pune candidatura la scaunul văduvit al cercului Dobra. Candidatul încă nu ajunsese în cerc, când prietenii lui dl Vajda și

Russu-Șirianul, dornici și ei de deputăție, se aruncă asupra alegătorilor și împreună cu fruntea neamului — cum se numia dl Vlad — le succede să înbete oamenii cu apă rece. La votare Vlad fiind în majoritate, a fost declarat ales.

Iată cum s'a frânt solidaritatea dintre români, pasivitatea declarată de oameni cu mult mai cuminte și mai așezați, decât spărgătorii.

Ajuns în parlament noul deputat, s'a putut convinge încurând, că stă cu totul izolat din pricina, că nu avea niciun program de orientare și muncă. Lucrul acesta i-a fost imputat de repețite-ori nu numai în parlament, ci și afară de parlament, nu numai de străini, ci și români, dintre cari o mare parte îl ținea de trădător și un om vanitos. În atari împrejurări el simția, că trebuie să-și alcătuiască un program și să se justifice înaintea românilor, pe care o disconsiderase. Și ce face?

Răzimat pe vanitatea oamenilor, câștigă pentru sine pe leul din Șișești, pe dl Lucaciu și pe vecinicul plângător și doritor de deputăție, pe dl George Pop nobil (?) de Băsești. Împreună cu aceștia se hotărăște să convoace o mare adunare românească, pentru a revizui programul de până aici, pentru a da nouă direcțiune politicei românești. Adevăratul, dar tănuitul scop al adunării eră aprobarea pașilor făcuți de viteazul Vlad și ruperea pasivității. Cum însă la adunare pot să vie și oameni neplăcuți, supărători, cari să nu aproabe pașii făcuți până aici, — convocarea a fost publicată numai cu câteva zile înainte de termin. Înviți au fost numai puțini oameni, despre cari se știe cu siguranță, că nici în un caz nu vor contrazice. Din pricina scurtimei vremii, delegații nu au fost aleși, ci ei au fost *numiți, desemnați* de consorțiul neînregistrat a lui Vlad. În consecință putem spune cu inima liniștită, că ei nu erau nici pe departe *reprezentanții* poporului român.

Marea adunare — dupăcum o numesc arândașii naționali — s'a ținut la 5 Ianuarie 1905, dupăcum ne-a succes a afla, cu știrea și învoirea guvernului de atunci, cu care arândașii pe sub mască se puseseră în legătură.

Adunarea aceasta a oamenilor lui Vlad, apoi în fuga trenului accelerat, și-a făcut un program. Mai bine zis au îndepărtat din programul din 1881 tot ceea ce le stă în calea vanității lor. Programul acesta ciungărit, incomplet, fiindcă cu un cuvânt nu amintește chestiunea politică cordinară, aceea de a se ști, dacă stau cu Austria pe punctul de vedere al independenței sau comuniunii, — fărtații dlui Lucaciu îl numesc din 1905.

Acestea știute, ne permitem o întrebare la adresa dlui Lucaciu: „ține d-sa de conștiința un popor, care se angajază în a realiza un program adus pentru el, dar *fără de el*?“

Jăfuire și omor la poșta din Alba-regală.

Morți și răniți. — Banii poștei furați.

Sâmbătă spre Duminecă, în noaptea de 2 Ian. n., o hoție cu moarte de om s'a săvârșit în Alba-regală, care e fără păreche în vremurile de azi, căci cu atâta cutezanță s'a săvârșit, încât omul se crede pe timpul, când pământul patriei noastre eră cutreerat de putere îngrozitoare de bandiți.

Duminecă noaptea spre ziuă, la 2 ciasuri, un păcătos curajos neîntrecut, cu fața ascunsă sub mască, a intrat în cancelaria poștei de acolo, unde erau numai doi slujbași și doi servitori de poștă.

Hoțul eră înarmat cu pușcă și revolver. Cum a intrat în cancelarie, a întins revolverul, amenințând, că împușcă în slujbași, dacă aceștia nu-i dau bani. Slujbașii în spaima lor, nevăzând scăparea, îi dădură toate epistolele cu bani.

După primirea banilor, tâlharul a împușcat pe un slujbaș drept în frunte, care a picat ca un brad tăiat de secure, mort la pământ. A pușcat și asupra celorlalți, rănind de moarte pe unul dintre ei. — Păcătosul și-a luat însă răsplata, căci nici el nu a mai pășit viu peste treptele poștei.

Dăm următoarele știri despre acest înfiorător omor:

Locul omorului.

În gara orașului Alba-regală se află și poșta, unde ziua-noaptea sunt slujbași în slujbă. Sâmbătă noaptea au fost în slujbă Zoltán Kis și F. Schmidt slujbași, apoi servitorii S. Berényi și J. Szajkó.

Înainte de miezul nopții de obicei sosește acolo trenul dela Budapesta. Poșta de pe tren, ce a sosit, au luat-o spre îngrijire cei doi servitori și slujbașul Schmidt, ducând banii, scrisorile și alte lucruri în odaia, unde eră poșta. Timp de un cias apoi au lucrat slujbașii la împărțirea scrisorilor și banilor în regulă, ca dimineața să poată fi mai cu ușurință împărțit tot materialul celor, cărora le eră adresat. După aceea toți s'au pus la odihnă.

La jumătate pe două, după miezul nopții, când slujbașul Schmidt voia să inchie ușa, un om cu fața acoperită a intrat în poștă. Pe umăr avea o pușcă militară, în mână un revolver cu 12 focuri, pe care l'a îndreptat asupra servitorului îngrozit de spaimă. Servitorul însă a strigat la el:

— Ce voești aici?

— Taci! Nici o boambă să nu te aud, — zise hoțul — dacă ți-e dragă viața, că de nu, îți trântesc un glonț în creeri! Bani vreau, bani dă-mi, ori te omor!

Servitorul Berényi a fugit în cealaltă odaie, unde venise și celalalt servitor, strigând: Hoți!

La larma asta se trezise slujbașul F. Schmidt, mai la urmă și celalalt: Kis.

— Aduceți bani, că dacă nu, toți muriți!

— strigă din nou hoțul, luându-și pușca de pe umăr și punând-o pe masă.

Cei doi slujbași nu s'au împotrivit. Au deschis lada de fier și au predat hoțului 23 epistole cu bani, în cari erau peste 58 mii coroane, băgându-le hoțul într-o tașcă de piele, zicând:

— Înzădar vă împotriviți, pentru că sunteți încunjurați de soții mei, de aici nimeni nu poate scăpa. Deschide cassa de fier!

— Nu se poate, — zise slujbașul Schmidt — că o chee e la șeful, care acum e în oraș.

Hoțul îndreptă revolverul spre slujbaș, țintind la cap. Glonțul a nimerit drept în frunte. Bietul slujbaș a strigat odată, răsturnându-se ca un brad tăiat de bardă — jos mort.

Ceialalți trei au fugit în odaia mică de-alături, hoțul însă i-a urmărit, pușcând de trei-ori. Servitorul Berényi curajos fiind, a strigat:

— O viață am și o moarte! — și cu capul înainte s'a svârlit asupra hoțului. În momentul acela hoțul pușcă, nimerind pe bietul om în umărul drept. Berényi nu s'a lăsat, cu toate, că sângele îi curgea potop, a sărit la hoț și în luptă hoțul a picat pe un pat, ce eră acolo în odaie.

Acum se svârliră și ceialalți doi asupra ucigașului, care mai avu atâta timp de a mai descărca un glonț în umărul stâng al bietului Berényi.

După o luptă desperată, servitorul Szajkó a scos din mâna ucigașului revolverul, cu care apoi mai de multe-ori l'a lovit în cap, strivindu-i căpățina așa de tare, încât i-au ieșit creerii, rămânând mort la fața locului.

Pereții poștei jur-împrejur sunt stropiți de sânge și samăna a mișerniță, încât pe om îl cuprind fiori de groază.

După această luptă încordată dintre hoț și slujbași, au telegrafat la Budapesta, de unde au venit la moment ajutoare cu medici, jandarmi, polițiști și șeful gărei.

Medicul numaidecât a constatat, că slujbașul Kis e mort. Apoi a legat rănilor servitorului Berényi, transportându-l imediat la spital.

Cine e ucigașul?

S'a început cercetarea, adevărindu-se, că din bani nu lipsia nimic. Pe hoț nime nu l'a cunoscut, decât într'un târziu căpitanul de poliție, care zice, că e servitorul dela institutul de îndreptare. Îndată a trimis pe un polițist la casa acestuia, unde a aflat numai pe femeea lui acasă. A întreat-o, că unde îi e bărbatul? Femeea îi răspunse, că e pe afară să orânduiască una-alta. Polițistul însă a zis cătră femeie, să meargă cu el.

Când a ajuns femeea la fața locului, a început să plângă, văzându-și bărbatul într'un lac de sânge, mort, zicând:

— Da, acesta e bărbatul meu Stefan Kern.

La întrebările, ce căpitanul le puse femeii ucigașului, a ieșit la iveală temerea, că și femeea lui a fost părtașă la multe fapte sângeroase ale bărbatului ei.

După asta se duse căpitanul de poliție la casa hoțului, unde a aflat 16 puști militare și o mulțime de revolve, cercetând a constatat, că hoțul mai omorise acum un an în Pötölle pe servitorul comitelui-suprem Günther.

Duminecă dimineața la 7 ore au dus cadavrul slujbașului Kis în casa morților din

cimitir, urmat de o jale mare. Bietul slujbaș lăsă în urma lui o văduvă cu 4 orfani.

Ministrul Kossuth aflând despre acest înfiorător omor, a trimis telegramă de îmbărbătare văduvei și celorlalți răniți, dând totodată un premiu de câte 1000 cor. fiecărui servitor, iar văduvei un ajutor de 500 cor.

Cercetările continuă.

Mișcările din Balcani.

Pregătiri de război.

Balkanul clocotește. Aerul începe a mirosi a praf de pușcă, căci poporul, care nu are de lucru, voește să se joace de-a războitele. Așa fac și vecinii noștri Sârbi.

După ei mai turbați însă sunt montenegrinii, acest pumn de popor cere război, război și iar război contra Austro-Ungariei, care n'ar avea ce face cu el în timp de 24 ciasuri, așa încât nici puzderii nu ar mai rămânea din bietul Montenegro.

La spatele lui însă e biata Sârbia, care abia se mai clatină pe picioare de atâtea blăstăme, câte sunt puse în cărca ei.

Moștenitorul de tron al Sârbiei, care e un blăstăm pe capul Sârbilor, se pițigăiază și svârcolește, agitând pe cei fruntași, ce biet le-a mai rămas Sârbilor dela omorul propriului lor rege, zicem, acest copil încă, rafinat însă și meșter de zizanie, agită poporul la război tot contra noastră.

Cei bătrâni însă, cari vorba ăluia se lasă purtați de urechi de cătră cei necopti la minte încă, votează în sfatul țării din Belgrad milioane pentru înarmarea oștilor sârbești contra Austro-Ungariei.

Nebunia Sârbilor și-a ajuns granița, căci a se război o armată încă necoaptă cu o armată ca a noastră, care ocupă locul cel dintâi pe terenul militar.

Iată știrile mai însemnate despre toate mișcările din Balcani:

Bande revoluționare. Ca hoți de codru.

Un ziar (o foaie), ce se chiamă „Daily Mail“, este informat, că în Bosnia și Herțegovina își vor începe murdarul traiu hoțesc și de pradă la vre-o mie de putere haiducești revoluționare.

Fiecare haiduc va purta 2 puști și 5 bombe, pe cari din ascunzișul tufelor și a codrului le vor svârli în soldații noștri.

Altui ziar i-se spune, că puterile revoluționare sunt cu tot felul de mâncări, beuturi, arme, prav, gloanțe și cu totul de lipsă pentru a putea ține timp mai îndelungat în încurcătură o armată regulată.

Conducătorii, adevărații căpitani lor sunt numiți: *voevozi*, și poartă haine anume, ceialalți sunt îmbrăcați în Țoalele lor, care cum au, căci sunt o adunătură de stricați, de aceia, cărora le pute lucrul.

Poterile lor haiducești își au locuri ascunse, prin cari se pitulă, fugind la caz de primejdie prin sate și păduri.

Câtă însemnatate vor avea bandele sârbești și montenegrine în încăierările ce vor urma, se poate prevedea din jertfa de sine, cu care își dau viața până acum, fără pic de vai.

Căderea unui ministru sârbesc.

Invinuiri grele s'au adus ministrului de război sârbesc, cu numele Stefanovici, anume, că din suma de 16 milioane, ce statul țării sârbești a dat pentru înputernicirea armatei, numitul ministru ar fi sfectit o parte măricică din acești bani, care fapt l'a silit să pice de pe scaunul ministerial cu rușine.

Afară de asta e invinuit, că materialul de război, comandat din Germania sub controla lui, ar fi din cel mai ordinar, așa că armata nu ar putea fi bine pregătită pentru război.

Feciori d'ai noștri răniți.

Din Mostar se scrie, că 4 feciori din armata Austro-Ungară zac răniți în spitalul de acolo. Ranele le-au căpătat în urma unei încăierări, ce au avut-o cu Sârbii dela graniță, cari au puscat asupra lor.

Avem așadară cu 4 răniți mai mult de însemnat până acum.

Ședință secretă în sfatul țării Sârbești.

Ministrul de externe sârbesc Milovanovici, în ședința secretă, ce au ținut-o ministrii sârbi din Belgrad, s'a aruncat ca un turbat asupra Austro-Ungariei, înjurând și defăimând țara noastră, pentru că Majestatea Sa Regele nostru Francisc Iosif a alipit Bosnia și Herțegovina cu totul la coroana Austro-Ungariei.

În vorbirea lui cere, că Bosnia și Herțegovina numai atunci vor fi liniștite, când vor avea craiul lor singure, să nu fie sub puterea nimăru, cel mult să fie sub supraveghierea Turciei și sub garanța marilor puteri europene.

În urma vorbirii acestuia, Sârbii is cu trup cu suflet contra Austro-Ungariei și se înarmează din cap până 'n tălpi.

Ai noștri nu se lasă.

În cercurile mai înalte dela noi a stârnit vorbirea lui Milovanovici nemulțămiri și temeri, căci Sârbia nu are niciun drept să se amestece în treburile țării noastre. De aceea foaia de stat dela noi dă știrea, că ai noștri de aici au luat la răspundere pe copilul dela Belgrad pentru cutezanța vorbelor lui, întrebându-l, că e drept, că așa ceva ar fi vorbit el, cum scriu foile?

Ministrul nostru a fost în persoană la ministrul Milovanovici din Belgrad, întrebându-l. Acesta însă nu i-a dat încă niciun răspuns. Dacă însă se adeverește, atunci statul nostru va rupe orice legătură cu Sârbia, după care ambasadorul nostru de acolo va fi chemat acasă, după ce ar urma răfuiala de arme între Austro-Ungaria și Sârbia.

Cronica teatrală.

Frumoasa operetă a lui Fall, *Dollárkirálynő* s'a predat Marți. E o caricaturizare a miliardarilor americani, caricatură cu proporții prea nenaturale. Actorii noștri au cercat să se degajeze cu ambiție de roluri. Elena Révész a fost destul de bună în rolul principal. Dacă directorul ar fi știut să cânte,

rolul lui Cowder ar fi fost mai impresionant. Pe Czako nu l'a prins de loc rolul de amoret. Duet drăgălaș au produs *Katona* Terus și Szerdahelyi. Dar întreaga piesă par'că se mișcă greu, greu de tot, așa că a obosit nu numai pe actori, ci și pe privitori.

După *Az elvarázsolt méltóság csizmadiája* de Mercuri după amiaz, multă lume, tare mult public a ascultat *Dăscălița* (Tanitónő) a lui Ern. Bródy. Conținutul însuș e atrăgător, dar a și fost jucată bine. Jocul dșoarei *Lőrinczy* a fost cam silit, fără transpunerea necesară în situațiile sufletești. Îndeosebi mimica, care par'că la ea e singura expresie externă a sentimentului, a fost exagerată. *Székely* a fost un capelan răușit. *Czakó* ca învățător a făcut bună impresie. Multă drăgălășie a avut în rolul său *Ela Mezey*.

Cardinalul (Biboros) a lui Parker, predat Joi, n'a avut succesul așteptat. *Cardinalul* e adecă atare piesă, care pretinde o cunoaștere mai detaiată a renesansului; altcum nu poate fi gustată. Actorii în frunte cu abilul director și-au dat toate silințele.

Văduvioara veselă (Vig özvegy) de Vineri eră prea cunoscută, decât ca impresia să fie mai puternică. Relevăm îndeosebi rolul lui *Nagy* ca *Nyegus*.

Gretchen s'a dat Sâmbătă. Și numai ca piesă necunoscută la noi, putea conta la casă plină, ceea ce s'a și întâmplat.

După *Piros buggyellaris* (Duminecă d. a.) și *Próbaházasság*, jucată destul de bine, s'a dat sceneria melodică *Tündérszerelem* Luni, la orice caz mai bine, decât acum un an.

Și apoi să nu vă mirați. *De pe țărml celalt* (Tulsó partról) a lui Felix Salten a avut succes mare, colosal de mare. S'a dovedit prin aceasta, că viitorul e al dramei sociale pline de epică. Căci, da, piesa lui Salten a produs furoare. E drept, că a și fost predată bine. Aș putea afirma, că actorii chiar au cores cu jocul lor inverosimilitatea unelor scene, ca și din *Puterea morală*.

Meritul e firește al directorului, care în acest an s'a năzuit a da piese cât se poate de bune și că pentru predarea dramei sociale ca trupă e bine aranjat, ceea ce nu putem afirma despre operetă.

Par'că de fapt actorii în piesa aceasta au voit să se ia la întrecere. *Miklós* Aladár a jucat în contele Festenberg cu multă ambițiune. *Makróczy* nu a lăsat nimic de dorit. *Lőrinczy* însă și de astădată a fost prea sentimentală, adecă a vrut să fie. În gesticulație e foarte neacasă.

Mai mult a plăcut partea a doua: *Partea morală*. Rolul doctorului, ajuns consilier alic, nu e greșala actorilor, ci a autorului. Căci da, aici trei au fost și tustrei au jucat foarte bine. *Czakó* a fost neîntrecut ca Hugo. O mare putere dramatică e ascunsă și încă foarte variată în acest actor de provincie. *Székely* a jucat bine ingratalul rol.

Partea a treia încă a plăcut și ca conținut și ca predare. Directorul și-a răsgândit fiece vorbă și fiece mișcare. *Nagy* s'a moderat în rolul lui Schenk și i-a stat foarte bine. Iar tabloul ultim din *După înviere* a fost întregit de jocul drăguț și farmecul dșoarei *Mezey*.

Trebue să amintim însă și altă împrejurare. Trupa a avut marele favor, că aici nu s'a prea cunoscut conținutul piesei. Asta e meritul directorului, că a căutat să producă noutățile dramatice, la cari autor și actor se întregesc unul pe altul la succes.

Groznicul cutremur din Italia.

200 mii morți, un miliard lire pagubă.

Roma, 2 Ian.

S'a adevărit pe calea legii, că *au perit două sute de mii de oameni*.

Orașul Messina a fost unul dintre cele mai mari orașe de negustori ale Italiei, de

acea pagubele, ce le-a făcut cutremurul de pământ, s'au adevărit până acum cam la *un miliard lire*.

Dărimăturile orașelor Messina și Reggio dau omului o înfățișare atât de înspăimântătoare, încât mulți înnebunesc la privirea acestei bății de Dumnezeu.

Pe de-asupra orașului Messina, care e acoperit de apă și pești, rămași aci după prăpădenie, plutesc în dragă voe: paturi, mese, icoane, oglinzi, coperișuri de case, ferestri și mortăciuni de oameni, cari în câte un loc stau îngrămădite unele peste altele, așa încât par niște munți acoperiți cu bolovani.

Nenorocirea e atât de mare, încât putere omenească nu e în stare să ajute ceva.

Din toate părțile lumii vin ajutoare pentru cei nenorociți.

Torino, 8 Ian.

Din mănăstirea călugărilor catolici din Reggio, care s'a prăbușit cu totul, se zice, că dărimăturile au omorât îngropând sub ele *cincizeci călugări și preoți catolici*.

Messina, 8 Ian.

O fată, care timp de 2 zile și 2 nopți a muncit între dărimături, ca să poată desgropa pe părinții ei, cari erau sub ruine, — soldații crezând însă, că e un rob scăpat din temniță, care se munciă să fure, — ținând asupra ei și voiau să o împuște, — și deodată fata a început să sbiere, aruncându-se la picioarele oficerului, cerând și rugându-l să-i ajute să-și scoată părinții și frații.

După o muncă uriașă au aflat pe părinții fetei tocmai în momentul, când aceștia nemai văzând nici-o scăpare, voiau să se omoare înjunghiindu-se.

Roma, 10 Ian.

Se scrie din Messina, că soldații au scos de sub ruine pe o femeie bătrână de 106 ani, care eră aproape înțepenită de foame, frig și groază. A trăit însă până au scos-o la aer, și răsuflând cu sete aerul proaspăt, au început niște bulbuci de sânge a o năpădi pe gură și pe nas și în puține minute își dete sufletul.

La anul nou.

Vremea a fost rea. Șleapoită e pe stradă. Singurul noroc a fost, că avem asfalt și astfel neîmpedecat de vreme putea cineva să meargă la gratulații.

Da, la noi s'a gratulat, cum și prin alte părți e obiceiul.

Gratulațiuni au primit Il. Sa dl Burdia, primarul Octav Bordan, arhimandritul Filaret Musta, etc.

Cătră amezai era un adevărat pelerinaj, cătră Comunitatea de avere, unde s'au prezentat toate corporațiunile să felicite pe iubitul deputat, ca D-zeu să-i facă parte încă multă, multă vreme a lucra pentru binele cetățenilor, pentru binele poporului.

Mai întâi sub conducerea dlui Patriciu *Drăgălina* s'au prezentat funcționarii Comunității. Într-o vorbire frumoasă a felicitat pe iubitul lor președinte prin rostul dlui *Drăgălina*, care a zis, că *atât poporul grănițesc cât și funcționarii Comunității sunt faloși, că în fine le-a hărăzit soarta ca președinte pe Il. Sa dl Burdia, care în scurtă vreme a ridicat Comunitatea la înflorire și avânt deosebit, de altă parte a pus bază culturii românești, pentru ceea ce grănicerii și fii lor vecinici îi vor fi mulțami*

Apoi se perondară toate corporațiunile din Caransebeș în frunte cu conducătorii lor și bărbații de frunte din oraș.

Chiar și din Orșova a venit o deputațiune. Între felicitanții din depărtări remarcăm gratulanțiunile a mai multor sute de preoți.

* * *

În consistor a decurs totul oficios. La părințele arhimandrit s'a prezentat corpul funcționarilor diecezei.

GLOSE.

La petrecerea de silvestru n'a luat parte secretarul Badescu și tovarășii lui. Oare unde au făcut cura de bere?

* * *

Fleoarta făinarului Kallitzky vorbește de Barbu și Badescu, ca de niște figuri luminoase.

Cine crede o așa părere grambă?

* * *

La Anul-nou toți gratulează unul altuia reciproc. Câți însă își pot gratula loruși?

NOUTĂȚI.

Tuturor cetitorilor, abonenților și colaboratorilor nostri le dorim An nou fericit!

Redacția și Administrația „Severinului“.

Denumire. Dl ministru de justiție a denumit de notar la tribunalul din Caransebeș pe dl dr. Péter Imre, fost până acum ca practicant la tribunalul din Dej.

Petrecea de Silvestru a Reuniunii române de cântări a fost un prilej bun de a-ți petrece în mod demn Anul-nou. Raport vom aduce în numărul viitor.

Calea ferată dintre Biserica-albă—Bozovici și Iablanița se pare a se realiza, deoarece Comunitatea de avere a confiniului militar grănițesc Nr. 13 a încredințat cu planul pe domnii ingineri **Mandel** și **Quittner** cari deja s'au și apucat de muncă. Sperăm, că nu peste mult timp se va realiza acest vis, care e așteptat cu mare dor de către locuitorii din aceste părți.

Răscumpărarea felicitărilor de Anul Nou. Primim dela dl **Petru Popovici** notar c. în Cârpa suma de 10 cor., cari bani dl notar i-a trimis administrațiunii foi noastre ca răscumpărare a felicitărilor de Anul Nou, cu încredințarea, ca să le folosim spre scopuri filantropice. — Primim și marinimosul domn notar mulțumirile noastre și pe calea aceasta!

Cu securea a omorât pe soră-sa. Ni se scrie din Fedimac, că în ziua de 21 Dec. n., într-o ceartă ce surorile: văduva Jivanescu și soția lui Ioan Târziu de acolo; în mânia și în turbarea ei, soția lui Târziu a pus mâna pe secure și cu mai multe lovituri a despicat capul propriei sale surori, a văduvei Jivanescu. Jandarmii numai-decât au alergat la fața locului și au arestat pe sora criminală, care la vederea sângelui și a creierilor propriei sale surori a amețit.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Dumineca trecută un băieș își bătuse joc de niște creștini, cari tocmai ieșiseră dela sfânta liturgie, zicând: „Nu este Dumnezeu, iar dacă este, aș vrea să văd, că mă poate el omorî mîne?“ A doua zi, Luni, ducându-se acest rătăcit și zmintit la lucru în baie, abia intra în ea,

când deodată un bulgăr de piatră căzu strivindu-i capul și rămase mort pe loc. Această întâmplare a făcut mare vâlvă între locuitorii din orașul Bouxieres din Francia și mulți rătăciți întorsu-s'au cu zmerenie către bunul Dumnezeu.

Mort — înviat. În America s'a născut un copil, care îndată după naștere a fost dus în spital, fiind greu bolnav. Medicii au zis, că deoarece copilul nu are destul sânge, va trebui să moară. Tatăl copilului însă voind cu orice preț să-i trăiască copilul, a rugat pe medic să taie o vână de a lui și să bage sânge în copil. Medicii însă nu au vrut, deoarece acest lucru ar fi fost împreunat cu mare primejdie. Tatăl însă nu se lăsă de loc. Medicul atunci se supuse și a tăiat o vână dela tatăl și a condus sângele lui în vinele copilului, care și așa de 10 minute eră mort. A scurs aproape jumătate de litru de sânge în vinele copilului, după care copilul a început a deschide ochii și a plânge. Tatăl fericit, că i-a rămas copilul în viață, a dus copilul acasă aproape beat de fericire. — Iubite cetitor! Vezi până unde merge știința de azi a medicilor?

Nenorocire pe ghiață. În comuna Bilotics jucându-se pe ghiață copilul lui Petru Dumitrovici, pe Murăș, care eră numai de jumătate înghețat, a lunecat în apă, ducându-l pe sub ghiață. Oamenii, cari au venit în ajutor, numai trupul mort al bietului copil l'au dus acasă la părinți.

Răsbunare. Ilie Rostescu din Perova din răsbunare a junghiat pe Petru Mihaiescu. Pe tâlhar l'au prins jandarmii și înaintea jandarmilor a mărturisit, că s'a apărât pe sine de loviturile, cu cari îl amenința Mihaiescu.

Explodare. Din Arad ne vine vestea, că în fabrica de spirt a fraților Neumann de acolo a explodat un butoi de petrol. Cauza explodării e, că muncitorul Zsöter György a fumat și țigara a aruncat-o din nebagare de samă tocmai pe butoiul de petrol, care a luat foc, spărgând camera, unde eră așezat. Bietul muncitor încă a fost încunjurat de flăcări, primind mai multe arsuri. Starea lui e destul de grea și el zace rău bolnav în spitalul din Arad.

Decorat. Protopopul gr. cat. al Timișoarei, dl George Trăilă, a fost decorat de către M. Sa Regele nostru din incidentul împlinirii anului al 40-lea de preoție, cu crucea de aur pentru merite.

Moștenitorul de tron al Sârbiei se însoară. În cercurile politice din Belgrad se vorbește despre apropiata căsătorie a principelui George cu o principesă turcă. Se crede, că încheiându-se o astfel de căsătorie s'ar ușura mult însoțirea între Sârbia și Turcia. Un preot turc într-o adunare de popor din Belgrad a spus, că în trecut pe tronul Turciei ședeau fetele crailor sârbi, ca soții sultanilor; astfel acum e de tot natural, ca o princesă turcă să se mărite după viitorul rege al sârbilor.

Cât e de adânc Oceanul? Cu privilegiul așezării unui tablou telegrafic submarin insulele Midway și aripa de pământ al Ladronilor (Hoților) în oceanul pacific nordic, căpitanul vaporului Nero, din marina Statelor-Unite a aflat o adâncime de 9636 de metr. Se știe că muntele cel mai înalt nu trece peste 8500 metri, deci tot adâncimea oceanului e mai mare decât înălțimea munților.

Descoperiri interesante la arsenalul din Belgrad. Cu ocaziunea unei inspecții la magazinele arsenalului din Belgrad s'a constatat, că întreg materialul de războiu de care

dispune Sârbia este de cea mai proastă calitate și într'un caz de războiu nu poate fi întrebuințat.

Praful de pușcă și toate materiile explozibile au fost comandate dela o fabrică din Germania. Înșelătoria s'a făcut cu știrea ofițerilor trimiși să ia în primire comanda.

Luptă împreunată cu moarte între păcurari. În Beodra, com. Torontal, în Banat, sosiseră cu turmele de oi niște păcurari streini, pentru a le paște pe teritoriul acestei comune. Păcurarii din comună iubindu-și și temându-și turmele proprii de oi, s'au împotrivit și nu i-au lăsat la pășune. De aci ceartă și apoi bătaie între păcurarii streini și cei din sat, iar urmarea a fost, că un păcurar din sat a fost omorât, altul grav rănit.

Haine ciudate. Din Paris vine știrea, că acolo se vor introduce în cursul anului viitor hainele făcute din hârtie, atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Vor fi și hainele acestea făcute din pânură, dar pânura e făcută cu băteală de hârtie. Hainele de hârtie vor avea favorul, că nu le strică ploaia, și că costă numai pe jumătate ca cele de acum.

Răsbunarea uni tată. Fata și ginerele unui anumit Wolf Miklós din Báltaszék se purtau foarte brutal. Il certau și-l mai și băteau foarte des. Bătrânul Wolf și-a cumpărat un revolver, și după o scenă ca alte multe întâmplări cu el, a scos arma din buzunar și a descărcat-o asupra fetei sale, care a fost nimerită în cap, și la moment a murit. Ginerile său a fugit din casă, când a văzut revolverul. Wolf s'a prezentat apoi signur și s'a predat jandarmilor.

Iarnă grea în Spania. Moș Crăciun anul acesta a intrat în Spania cu bunda lui polară apucând un ger peste voioasele plajuri ale Guadalquivirului cum nu s'a mai pomenit încă. Cete de lupi cutreeră pe drumuri culegându-și jertfele dintre oameni și animale. Într'un sat au atacat pe credincioși în biserică în decursul serviciului divin.

Ce știe face un nebun? Intr'o cameră dela spitalul francez din Constantinopol, murind un bolnav, îngrijitorii de bolnavi îl lăsară un minut singur și alergară să cheme pe preotul spitalului. În acest moment intră în acea cameră un nebun, care să găsea — nu se știe cum — pe acolo. Cu mare iușală nebunul ridică mortul din pat, îl așează (în picioare) într'un dulap cu medicamente, închide ușile dulapului, apoi se culcă dânsul în patul unde se afla mortul. Preotul, veni curând, se apropie de patul mortului și începe rugăciunile. I-se părea însă preotului, că mortul nu zace absoțut nemișcat; el continue totuși rugăciunea, deși cu destulă spaimă. Deodată observă că mortul se uită la el, clipind din ochii, preotul scoase un țipăt și cade leșinat din cauza spaimii. Îngrijitorii aleargă repede la dulapul cu leacurile să scoată ceva pentru a readuce pe preot la simțiri, dar adevăratul mort, care nu era reținut decât de ușa dulapului, căzu pe fața îngrijitorilor. Îngrozii, bieții infirmieri începură a țipa și a alerga prin coridoare. Țipetele lor înspăimântară pe falsul mort. Acesta sare din și țipând ca și îngrijitori începu să alerge după dânsii. Cu mare greutate îngrijitori au putut fi liniștiți și preotul readus în simțiri.

Întâmplările mai însemnate de peste tot anul*).

Despre politică.

Toate partidele politice din țară, de obicei la Anul-nou gratulează pe ministru-președinte al țării, pe domnii miniștrii: Kossuth Ferencz, groful Andrássy Gyula, groful Zichy Nándor, baronul Bánffy Dezső. Dl ministru președinte în răspunsul său își spune programul totodată.

Majestatea Sa Regele decorează cu medalia-crucea „Sfântului Stefan“, pe ministru-președinte Wekerle, și pe cel mai mare cap al armatei după regele, pe baronul Beck, pentru meritele, ce aceștia le-a câștigat pe calea politice.

Foaia oficioasă a statului publică porunca, ce ministrul de honvezi, a primit dela M. Sa Regele, care poruncă o face cunoscut tuturor legiuitorilor țării, despre iertarea celor, cari au fugit de câțanie în trecut.

Ablegații din sfatul țării au propus ștergerea dării de clasa a II-a, sau schimbarea ei, adică ștergerea dării de cap, ceea ce s'a primit.

În luna August a fost alegerea de patriarh sârbesc, (adecă cel mai mare cap bisericesc peste Sârbii din Austro-Ungaria), a fost ales Episcopul Zmeianovici din Carloviț.

În luna Octomvrie se dă de știre alipirea Bosniei către coroana țării noastre cu totul. În luna asta Regele Spaniolilor a fost în văzute la Regele nostru în Budapesta.

În locul lui Zmeianovici, a fost întărit de patriarh al Sârbilor Bogdanovici, fiind din nou alegere.

Din străinătate.

În luna Ianuarie poporul Turc din Marokko îl înalță de sultan al lor (adecă de împărat) pe Muley Hafid.

În luna Februarie au omorât pe Don Carlos, regele și pe moștenitorul de tron al Portugaliei. Pe prințul Manuel și regina Maria Amalia i-au rănit în Lisabona. Prințul Manuel se încoronează de rege al Portugaliei, pe tronul tatălui său.

În Martie, un anarchist aruncă bombă înaintea regelui spaniol în Barcelona.

Răscoala poporului, contra jupuitorilor din România.

Întâlnirea împăratului Germaniei cu regele Italiei în Veneția.

În Aprilie izbucnește revoluția în Gualma.

În Maiu împăratul Germaniei trimite prin curtenii săi daruri Regelui nostru Francisc Iosif I-ul, prăznuind cu bătrânul și bunul nostru Rege amintirea alor 60 ani de domnie.

Încăierare sângeroasă între Indiani și Englezi la granița India-de-răsărit. Englezii bat pe Indiani și îi alungă.

În Iunie Șahul Persiei Mohamed Ali se ascunde și scapă la consulatul rusesc din Teheran de urgia poporului, care îl urmărește.

În Iulie, se întâmplă răscoala de soldați în Monastiri. Pe Semzi-bașa îl omoară răsculanții.

*) Dăm aici pe scurt cetitorilor noștri, știrile mai însemnate, cari s'au strecurat peste tot anul trecut 1908.

Sultanul Abdul-Hamid dă poruncă, ca să se deschidă din nou sfatul țării turcești, și dă poporului libertate, punând jurământ pe legile țării înaintea poporului în S.-Izlam.

În August au aruncat cu bombe după sultanul Turcilor Abdul-Hamid, însă nu au reușit să-l vatăme.

La granița bulgaro-turcă a fost încăerarea sângeroasă între soldații păzitori Bulgari și Turci.

În Septemvrie prințul Bulgar merse în văzute la regele nostru în Budapesta.

În Octomvrie încep pregătirile de războiu între Turcia și Bulgaria.

M. Sa Regele nostru trimite scrisoare preafaltă tuturor Domnitorilor și căpeteniile țărilor din străinătate, în care le face cunoscută alipirea pentru totdeauna a țărilor Bosnia și Herțegovina la coroana Sfântului Stefan.

În Belgrad, capitala Sârbiei, mare mișcare, cu urlete de războiu contra Austro-Ungariei.

Grecia încopciază la țara sa insula Creta. Turcia însă nu se învoeste. Se începe în Turcia boicotul contra a orice marfă adusă de negustorii de acolo din Austro-Ungaria.

Sfatul țării sârbești din Belgrad votează 15 milioane franci pentru înarmarea contra Austro-Ungariei, provăzându-se cu tot soiul de arme și gloanțe.

În Noemvrie, se alege președintele Statelor-Unite din America.

Regele nostru primește pe bozniaci, care îi aduc supunerea poporului din Bosnia și Herțegovina de bunăvoină.

Împăratul și împărăteasa-văduvă a Chinei mor.

Sârbia și Montenegro cer despăgubire dela puteri pentru alipirea Bosniei și Herțegovinei către coroana noastră.

În Decembrie Sultanul Turcilor deschide sărbătorește sfatul țării.

Noutăți din anul trecut.

În Ianuarie s'a întâmplat, marea exploziune în Roma, la fabrica de tutun a statului.

În Silezia-prusiană au degerat 9 oameni.

Între Pavia și Roma pe riul Aquabella, din cauza ciocnirii alor două trenuri, s'a rupt podul, prăpădindu-se multă lume.

În Februarie a fost mare cutremur de pământ în Ungaria dinspre Soare-apune.

Între poporul din pasul Gimesului și între jandarmi a fost luptă cu gloanțe de pușcă.

În Martie într'o școală din Cleveland-America au ars de vii 200 copii.

M. Sa Regele nostru a fost bolnav.

Lăsământul de un pătrăr de milion al baronului Fechtig Nándor a perit.

Cutremur de pământ în Budapesta în luna Maiu.

Ploae cu gheață și vifor în Iunie.

Mare catastrofă cu foc în fabrica Kovald din Budapesta, în care au fost 3 morți și 7 răniți.

Omor împreună cu jefuire între Veröcz Rétság. Pe tâlhari i-au prins jandarmii la stațiunea din Teșcheni.

În Arad soția inginerului Teodor Faraba s'a otrăvit în luna lui August.

Trenul a zdrobit în Buda-veche două scadroane de ulani din regimentul Nr. 12.

În luna Septemvrie a bătuit urgisita boală, colera în țara Muscalului.

În luna Septemvrie a fost mare nenocire de tren în Berlin, în urma căreia au murit 18 oameni.

Mai mulți anarhiști au fost prinși în Budapesta.

Mare răscoală de robi în temnițele din București.

Cutremur mare de pământ în Ardeal în luna Octomvrie.

Mare pustiire de foc în Seraievo. Treizeci de prăvălii, cu totul ce a fost în ele au ars până în temelie.

Bântuirea de tifus în Szabadka.

Jefuirea băncii comerciale, ziua la amezii în Buda.

În Noemvrie făptuitori necunoscuți au furat mult grâu de pe o naie, ce mergea pe Dunăre.

Mare catastrofă în baia de cărbuni din Vestfalia, 80 morți și peste 100 răniți.

În Decemvrie niște tâlhari au omorât pe vânzătorul de aurării din Viena cu numele Iulius Frankfurter, jefuind din prăvălia lui totul ce au putut duce cu ei.

În baia din Reșița, tot în luna asta s'a întâmplat o catastrofă îngrozitoare, în urma căreia mulți și-au aflat mormântul de vii sub dărâmături.

Încheiăm cu marea catastrofă, ce a trebuit să sufere poporul italian, în urma îngrozitorului cutremur de pământ, și a furiei cu care marea a sărit în ajutorul acestuia, pustiind sute de mii de oameni, măturând totodată de pe fața pământului pentru totdeauna, cele mai în foare orașe ale Italiei: Messina, Catania, Palermo, Reggio di Calabria din Sicilia. La această mare jale ce s'a lăsat asupra poporului Italian, se alătură toată lumea, trimițând ajutor celor nenorociți, care pe întrecute, căci așa ceva nu s'a mai pomenit, de când e lumea.

Tîrgul de bucate din Budapesta.

— 21 Ianuarie 1909. —

I. Cereale.

Grâu, majă m., cel mai frumos	cor. 26.70
" " " mijlociu	cor. 26.50
" " " mai slab	cor. 25.35
Săcară, majă m., dela	cor. 20.90—21.40
Orz, " " " "	16.05—16.65
Cucuruz nou " " "	10.05—14.25
Ovăș " " " "	17.05—17.75

II. Produse.

(Prețurile sunt socotite eupă 100 chilogrameme și în bani gata.)

Unsoare de porc, dela	cor. 139—140
Slănină, " " "	106—108

2. szám
kig. 1909.

Hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a kereskedelem- és iparkamarai tagok választása a karánsebesi alkerületre nézve 1909. évi január hó 23-án tartatik meg a városház tanács termében és reggeli 9 órakor veszi kezdetét.

Választandó lesz a kereskedők részéről 2, az iparosok részéről pedig szintén 2 tag.

A választás egyidejűleg a kereskedők és iparosok részére külön külön működő bizottság előtt történik.

Karánsebes, 1909. évi január hó 5-én.

Bastius,
albizottsági elnök.

A bozovicsi járás főszolgabirájától.

4746. szám
kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött prigori körjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. l. t.-c. 6. §-a illetve az 1900. XX. t.-c. 35. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **1909. évi január hó 14-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást Prigor községházánál 1909. évi január hó 15-én d. e. 8 órakor fogom megtartani.

A körjegyző javadalmazása:

Fizetés	1600 kor.
Irodaszolga tartás	120 „
Iroda átalány	150 „
Fuvar átalány	200 „
Napidij átalány	120 „
Tüzifa	160 „
Irnoktartás	1000 „

Bozovics, 1908. évi december hó 23-án.

Péczely Géza,
főszolgabíró.

Se caută

un îngrijitor de casă

pentru Comunitatea de avere a fosului regiment confiniar romano-banatic Nr. 13 cu **prima Februarie 1909.** Leafa: 40 de coroane lunar, cvartir și 4 stânjeni de lemne la an. Rugările sunt a se înaintă oficiului de economie până la **10 Ianuarie 1909.**

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apaduct și mașini agronomice.

Indrumări și pro-specte dă **SINGER F. și R.** antreprisă de inginerie și electrotehnică

Multe referințe de primul rang.

Budapest, V. Kálmán-utca 15. TELEFON 63—01.

SE CAUTĂ la Tipografia Jacobovits din loc un elev spre a învăța arta tipografică. Reflectanților li-se cere să aibă pe lângă vârsta de cel puțin 14 ani împliniți acte doveditoare că au absolvat 2 clase civile

Med. Univ.

Dr. Aurel Jorga

ORDINEAZĂ:

dela 9 până la 10 ore a. m.,
și dela 3 până la 4 ore p. m.

≡ **Strada Bisericii Nr. 349.** ≡
(casa Merazzi.)

TIPOGRAFIA

LUI

Josif Jacobovits,

:: CARANSEBEȘ, edificiul LICHTNECKERT ::

aranjată după stilul cel mai nou, primește spre efeptuire totfelul de tipărituri bătătoare în arta tipografică precum :

Bilete de vizită, plicuri, anunțuri de fidanțare și căsătorie învitări pentru petreceri și baluri, anunțuri funebreale, Opuri și Broșuri, Reviste, Registre, Tabele pentru oficiile notariale, comunale și cercuale, tipărituri petru cancelariile advocațiale, precum și a tuturor institutelor de	credit și păstrare, Prefuri curente, Cataloguri, Placate, și foi volante. Tipărituri în mai multe colori. Mare asortiment în hârtie pentru cancelarii, cartoane pentru bilete de vizită, fidanțare și căsătorie, cassette foarte elegante cu hârtie de scris în dife- :: :: :: rite colori. :: :: ::
--	---

Comandele se efeptuiesc repede și cu acurateță.

: Prețuri foarte eftine și moderate. :

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-torului.

Informațiuni mai aproape dă administra-
ția acestui ziar.

Casa din Strada Timișorii Nr. 900 constatătoare din 3 chilii și toate celelalte edificii aparținătoare să vinde din mână liberă sub condițiuni favorabile.

Informațiuni mai aproape dă administrațiunea ziarului „Severinul“.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoj pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.
și seara la 6 ore 15 m.

Din Lugoj la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul acceterat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 33 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

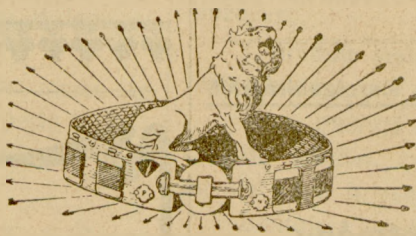
depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaug 6 în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Dirrecțiunea.

Duplu dă acela, care dă grabnic!

Realizarea acestui re-
numit proverb italian
se vede atunci, când
se dă cură radicală la
diferitele morhuri. Când
bolnavul, întru toate
slăbitul își are ajutor
medical la timp, atunci
de sute de ori e mai
mare speranța de a se

vindecă decât când
umblând ani de zile
calvaria își perde spe-
ranța, încrederea în
toate și desperat se
lasă sorții și timpului.
Atari bolnavi nicicând
nu se vindecă. Viața
lor e numai tortură,
patimă și sarcină.

Acui nervi s'au slăbit, acela care corporal și spiritualmente să simte
slab, acela care deja la deșteptare simte slăbiciune, noaptea n'are somn,
are adeseori dureri de cap, de spate și de picioare, acela care suferă
de batere de inimă, n'are apetit, suferă de reumă, ischias, sau a avut
sgârsciuri etc. să nu fie indiferent de aceste boale ci îndată să ceară
cartea „Modern Villamos Gyogymódról“, care conține sute și sute de
mulțămiri și care în plic închis să trimită gratis și francată prin:

ELEKTRO-VITALIZER orvosai rendelő-intézet, Bpest Károly-körut 2. félem. 57.

D-na Porkalab Istvánné, Nagyvárad.

25 Noemvrie 1908.

Prea St. Die Doctor. Am onoare a Vă aduce la
cunoștință, că prin folosirea rațională a binefăcă-
toarei și escelentului mod de cură a st. DVoastre
de multe boale am scăpat și anume: simț de frică
supărare și amețală, afară de acestea memoria
mi-s'a îmbunătățit și nervositatea, care mai nainte
atât m'a chinuit încât în apropiere-mi nici medic
n'am suferit, au încetat cu totul. Fiecare a văzut
că sunt în o stare foarte deplorabilă și acum mul-
țămită Domnului de toate am scăpat ceiace nu-
mai st. DTale die Doctor pot să mulțănesc, ca
unuia, care pentru ca cura să fie cu mai mare
succes, până în fine m'ați servit neîntrerupt și în
continuu cu sfaturile necesare.

Coupon pentru o carte gratis.

Az Elektro-Vitalizer orvosai rend.-intézet
Budapest, Károly-körut 2., félemelet 57.

Kérem részemre dijtalanul, bérmentesen, zárt
borítékan elküldeni a „Modern Villamos gyógy-
módról“ szóló művet férfiak | részére.
nők | részére.
(A nem kívánt kötet türendő).

Név:

Cím:

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin de ghetes pentru
dame, domni și copii.

Singurul vânzător a renumitelor fabricate:

„Cobrak“,
„Danubia“ și „Chasalla“

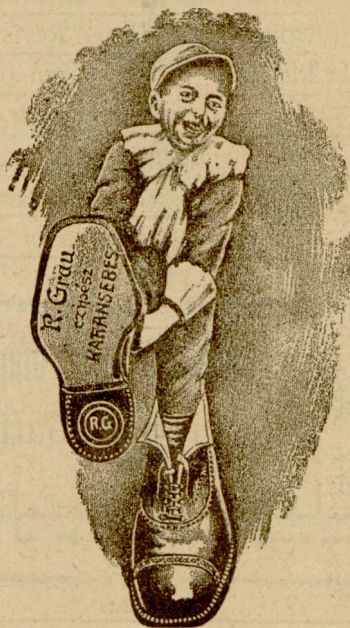
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Triunghi“.

Face ghetes fine și moderne după măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucră cu mașini.

Reparează prompt și effin.

ANUNCIURI

se primesc în toate zilele cu prețurile cele ma-
: : moderate la administrația foii noastre. :

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBOVITS, CARANSEBES.